

tolden. Om Tilfredsheden vil vare, er et andet Spørgsmaal. Efter de hidtidig gjorte Erfaringer synes Ordningen i Forbindelse med den under det følgende Punkt omtalte Omsætningslov at rumme den Fare, at den fører til Krav om stedse større Iblandingsprocent, som det maaske kan blive vanskeligt at imødekomme.

4. *Foranstaltninger af organisationsmæssig Natur.* Det norske Landbrug har i de sidste Decennier gennemgaaet en betydelig Udvikling med en stærk Stigning i Husdyrbestanden. Et Udtryk for denne Udvikling har man bl. a. deri, at medens Norge for blot godt 10 Aar siden indførte Kød, Flæsk, Smør, Æg og Ost for omkring 100 Mill. Kr. om Aaret, er Indførslen efterhaanden gaaet ned, saaledes at Landet for disse 5 store Artiklers Vedkommende svinger omkring Selvforsyningspunktet.

I de senere Aar er der delvis med Støtte af Lovgivningsmagten udført et meget betydeligt Organisationsarbejde med Hensyn til Afsætningen af flere af de vigtigste Landbrugsprodukter som Mælk, Smør, Ost, Æg og Flæsk, der har været af stor Betydning for Landbrugets økonomiske Forhold under den herskende Krise, idet det i betydelig Grad har bidraget til at dæmpe Prisfaldet og dermed Krisen.

Angaaende dette Organisationsarbejde har Landbrugskandidat A. F. Knudsen i Landbrugsraadets Meddelelser Nr. 52 af 29. December 1932, Side 1092—1105 skrevet en Oversigt »Foranstaltninger i forskellige Lande til Opretholdelse af Prisen paa Mejeri-produkter«, hvori ogsaa Forholdene i Norge udførligt omtales.

Idet henvises til denne Oversigt, skal her blot yderligere anføres, at medens Mælkepriserne i Norge fra 1929 til 1931 faldt med 15 pCt., faldt de i Danmark med 30 pCt. og i Sverige med 31 pCt. Medens Prisfaldet paa Verdensmarkedet forplantede sig direkte og med sin fulde Tyngde til de danske og svenske Mælkeproducenter, ramte Prisfaldet de norske Mælkeproducenter med kun omtrent halv Styrke, og dette gunstige Resultat tilskrives her for en væsentlig Del de som Led i det omhandlede Organisationsarbejde oprettede Mælkecentraler, foruden naturligvis Smørtolden, der i samme Grad som Forholdene muliggør en Udnyttelse af den, medfører en omtrentlig tilsvarende højere Mælkepris, og det i Henhold til Omsætningsloven indførte Mælkeafgiftssystem til Fremme af Omsætningen af Landbrugsprodukter. Ligeledes tilskrives det i første Række Mælkecentralerne, at Omsætningsmarginen i Konsummælkehandelen i Norge er ca. 20 pCt. af Detailprisen, medens den ellers hyppigt i andre Lande er 50 pCt. eller endnu højere, hvilket er ensbetydende med, at en større Andel af Detailprisen tilføres de norske Mælkeproducenter.

Endvidere skal oplyses, at Omsætningsafgift paa Æg endnu ikke er indført, hvorimod der er fastsat Afgift paa *Flæsk*, hvilken for Tiden udgør Kr. 1,50 pr. hel Svinekrop og Kr. 0,75 pr. halv Svinekrop eller mindre Del.

Omsætningsloven er temmelig omstridt, og det er endnu for tidligt at udtale en mere definitiv Dom om den i Medfør af Loven etablerede Ordning. I sine Virkninger har denne bl. a. ført til, at der vel i de fleste Byer nu findes et faktisk Mælke monopol, der er i Stand til uhindret af nogen Konkurrence at fastsætte Prisen paa Mælk og Fløde. Nogen Anledning til Frygt for urimelig Udnyttelse af denne Monopolstilling fra Mælkecentralernes Side er der imidlertid næppe — der er da heller ikke hørt Klager i denne Retning — idet de i saa Fald vil udsætte sig for Indskriden fra Trustkontrollen. Saa meget kan dog vistnok allerede nu fastslaaes, at den bestaaende Ordning har ført til en forceret Mælkeproduktion, fordi denne er mere rentabel end nogen anden Produktionsgren af Landbruget. Da Konsummælksalget er begrænset, har Resultatet i hvert Fald hidtil været en stigende Smørproduktion, hvilket som tidligere anført har medført gentagne Forhøjelser af Smørindblandingsprocenten i Margarine.

Omsætningsloven vedrører ikke *Kød*, og der er for denne Vares Vedkommende ikke hidtil truffet særlige Kriseforanstaltninger fra det Offentliges Side. Norge har som